

OCENA ATRAKCYJNOŚCI PRZESTRZENI PARKU IM. PROF. D. WANICA W OLSZTYNIE

Tomasz Podciborski, Anna Michno

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Streszczenie. Celem głównym było przeprowadzenie oceny atrakcyjności przestrzeni parku im. prof. D. Wanica w Olsztynie za pomocą wskaźników i mierników atrakcyjności stworzonych na potrzeby opracowania. Cel główny został osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych, w ramach których: zdefiniowano pojęcie parku miejskiego w aspekcie przestrzeni publicznej, opracowano wskaźniki, mierniki oraz zasady oceny. Doboru ocenianych elementów przestrzeni dokonano w oparciu o wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród użytkowników analizowanej przestrzeni parkowej. W celu ułatwienia oceny park podzielono na 9 pól podstawowych.

Słowa kluczowe: przestrzeń publiczna, park miejski, atrakcyjność przestrzeni parkowej

WPROWADZENIE

Przestrzeń parkowa jest niezwykle istotnym elementem przestrzeni publicznej. Jej istnienie łączy się ściśle z realizacją stanu nazywanego ładem przestrzennym. Obecny poziom wiedzy i rozwój techniki wymuszają na użytkownikach przestrzeni działania warunkujące właściwy rozwój ekologiczny, ekonomiczny, społeczny, estetyczny i kulturowy. Zagospodarowany w ten sposób teren powinien charakteryzować się wysokim poziomem stanu środowiska, odpowiednim stopniem zainwestowania w infrastrukturę techniczną oraz dużą atrakcyjnością. Działania projektowo-inwestycyjne powinny zmierzać do podnoszenia wartości przestrzeni z jednoczesną realizacją potrzeb społecznych.

Taki stan rzeczy był inspiracją do opracowania metody, a następnie przeprowadzenia oceny atrakcyjności parku im. prof. D. Wanica w Olsztynie. Wyniki oceny powinny dać odpowiedź na następujące pytania: jaki jest poziom atrakcyjności ocenianego parku?, czy oceniany obszar nie powinien być poddany pracom rewitalizacyjnym?, jakie elementy przestrzenne powinny być zlokalizowane na terenie ocenianej przestrzeni?

PRZESTRZEŃ PUBLICZNA I PARKOWA

Prawnie przestrzeń publiczna została zdefiniowana w Ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [Dz.U. 2003 nr 80 poz. 717] jako obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Zwyczajowo przestrzeń publiczna stanowi miejsce spotkań, rekreacji, wypoczynku czy pracy. Według Dymickiej [2013] tradycyjną przestrzenią publiczną jest centrum miasta z siecią ulic i placów, zbiorem ważnych budowli, pomników, obecnością zieleni. Podobną definicję prezentuje Wysocki [2009], twierdząc, że przestrzeń publiczna jest sercem miasta, które powinno tętnić życiem i jednoczyć mieszkańców. Ma być przyjazna wszystkim, czyli dostępna dla każdego bez względu na jego sprawność ruchową.

Analizując prezentowane definicje, można stwierdzić, że przestrzeń publiczną tworzą takie elementy jak: ciągi piesze, ulice, skwery, zieleńce, parki, trawniki, wnętrza budynków urzędów, dworców, kin, teatrów, kościołów, galerii handlowych i tym podobnych. W dalszej części tego opracowania szczególną uwagę zwrócono na parki miejskie będące częścią przestrzeni publicznej kształtujące kompozycyjne ramy zagospodarowania przestrzennego miasta.

W ujęciu encyklopedycznym park jest to duży ogród lub jego część o charakterze krajobrazowym. Nazwę wprowadzono we francuskiej sztuce ogrodowej XVII i XVIII w. na oznaczenie naturalnych partii regularnego ogrodu, przyjęto ją także na określenie ogrodów krajobrazowych w Anglii, a następnie w całej Europie na oznaczenie dużego ogrodu [Encyklopedia popularna PWN. 1982].

Pierwsze kompozycje zieleni pojawiły się około XVIII w. w postaci parków, ogrodów oraz rozległych założeń urbanistyczno-ogrodowych. Przez wiele stuleci najważniejszą rolę odgrywały rezydencjonalne założenia parkowo-ogrodowe, które wpłynęły historycznie na późniejsze kształtowanie przestrzeni zielonych w miastach XIX i XX w. [Problemy kształtowania... 2010].

Poczynając od przełomu XVIII i XIX w. mianem parku określa się swobodnie ukształtowane układy zieleni m.in. w miastach. Zasadniczy trzon stylowy ogrodów tej epoki określany jest również częściej jako park niż ogród (park krajobrazowy, park angielski) [Majdecki 2007].

Od przełomu XVIII i XIX w. parki i ogrody publiczne cieszyły się ogromną popularnością, przez co wpłynęły na zakładanie prywatnych, przydomowych ogrodów oraz wprowadzenie zieleni publicznej wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Od tego też czasu w wielu miastach kształtowano systemy zieleni połączone funkcjonalnie z innymi częściami miast.

XX w. charakteryzował się z bezplanowym zazielenianiem miast z równoczesnym coraz większym wzrostem degradacji terenów zieleni. Zlikwidowano znaczącą liczbę drzew i krzewów, a także zaniechano rozwoju sztuki ogrodowej. Na przełomie XX i XXI w. zaczęto ponownie zwracać uwagę na niezbędną rolę zieleni w życiu człowieka.

Według Kwaśniewskiego [2005], park miejski to taki park, który znajduje się w obrębie miasta lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie i w jednoznacznym funkcjonalnym z nim powiązaniu, a dodatkowo ma powierzchnię nie mniejszą niż 1,2 ha i jest terenem ogólnodostępnym.

Współczesne założenia parkowe tworzone są w oparciu o dwa różne style: według regularnych francuskich układów lub w oparciu o wzory swobodnie kształtowanych angielskich ogrodów.

Na terenach niewielkich lepsze są układy geometryczne, jako bardziej czytelne, stwarzające wrażenie pewnego ładu w kompozycji. Na dużych przestrzeniach natomiast dobrze sprawdzają się kompozycje swobodne nawiązujące do krajobrazu naturalnego. Układy geometryczne mają zazwyczaj jeden główny motyw, np. oś symetrii [Borcz 2000].

Na układy kompozycyjne parków wpływ mają różnorodne elementy ograniczające, jak chociażby warunki klimatyczne, przestrzenne, środowiskowe lub kształtujące wymagania stawiane parkom ze względu na potrzeby społeczności. Owe wymagania dotyczące form przestrzeni parkowych wynikające z potrzeb wiodących dotyczą m.in.:

- podstawowych form wyposażenia w miejscu wypoczynku (siedziska);
- elementów wyposażenia sprzyjających formom ruchowym jak ciągi komunikacyjne i murawy rekreacyjne;
- ograniczeń negatywnych oddziaływań środowiska miejskiego jak: hałas, zanieczyszczenie środowiska, duża liczba współużytkowników przestrzeni, agresywne formy architektoniczne i urbanistyczne;
- zwiększonej wilgotności powietrza (fontanny, ciekły wodne, zbiorniki, wodotryski);
- bogactwa form przyrodniczych i rodzaju związanych z nim bodźców wizualnych, akustycznych, zapachowych, i dotykowych;
- dobrej dostępności wewnętrznej przestrzeni;
- placów zabaw, gier, miejsc do grillowania i piknikowania [Lis 2005].

WYBÓR ELEMENTÓW PRZESTRZENI MAJĄCYCH WPŁYW NA ATRAKCYJNOŚĆ PRZESTRZENI PARKU PROF. D. WANICA. OPRACOWANIE WSKAŹNIKÓW I MIERNIKÓW OCENY

Do opracowania metody oceny atrakcyjności parku im. prof. D. Wanica (potocznie zwanego parkiem Kortowskim) należało na wstępie opracować listę elementów przestrzeni mających wpływ na atrakcyjność przestrzeni parkowej. Listę tę przygotowano w oparciu o badania ankietowe przeprowadzone na grupie użytkowników badanej przestrzeni. Podczas wywiadu terenowego przeprowadzono ankietę wśród stu użytkowników parku Kortowskiego. Zadaniem ankietowanych było wymienienie do 10 elementów przestrzeni niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania analizowanego parku i mających wpływ na jego atrakcyjność. Ankietowani wskazali na konieczność lokalizacji następujących elementów: kosze na śmieci – 93 os.; ławki – 91 os.; oświetlenie – 82 os.; chodniki ze ścieżką rowerową/ścieżka rowerowa – 78 os.; toalety publiczne – 58 os.; trawniki i kwietniki – 55 os.; grill/miejsce na ognisko – 45 os.; utwardzone ścieżki/chodniki – 44 os.; punkt gastronomiczny – 43 os.; oczko wodne/fontanna – 43 os.; drzewa i krzewy –

34 os.; stojaki na rowery – 26 os.; wi-fi – 25 os.; monitoring – 24 os.; parasole/miejsca zadane/altanki – 21 os.; plac zabaw – 17 os.; wypożyczalnia rowerów/rolek i łyżworolek – 15 os.; boisko do siatkówki/kosza – 13 os.; trawniki do piknikowania/biwakowania 12 os.; stoliki – 12 os.; huśtawki dla studentów/hamaki/leżaki – 11 os.; alejki/ścieżki – 11 os.; tablice informacyjne – 11 os.; sklepik/kiosk – 9 os.; fit park/siłownia na świeżym powietrzu – 7 os.; chodnik do jazdy na rolkach/wrotkach – 7 os.; skate park – 6 os.; śmietniki na psie odchody/stojaki z workami – 6 os.; pub/bar/ogródek piwny – 5 os.; miejsca do leżakowania – 3 os.; miejsca do wyprowadzania psów – 3 os.; pomniki – 2 os.; wybieg dla psów /miejsca do wyprowadzania psów – 2 os.; skalniaki – 2 os.; budka z lodami – 2 os.; krzewy odstraszające insekty – 1 os.; automaty z napojami – 1 os.

Dalszą analizę – badanie ankietowe – przeprowadzono na 15 elementach przestrzeni, które wybrano spośród elementów wcześniej wymienionych przez respondentów. Sto ankietowanych osób miało za zadanie określić siłę wpływu tych elementów na atrakcyjność analizowanej przestrzeni parkowej. Listę wybranych 15 elementów przestrzeni wraz z wagami określającymi siłę wpływu danego elementu na atrakcyjność przestrzeni parkowej tworzą: kosze na śmieci [0,1221]; ławki [0,1195]; oświetlenie [0,1077]; chodniki ze ścieżką rowerową/ścieżka rowerowa [0,1021]; toalety publiczne [0,0761]; trawniki i kwietniki [0,0722]; grill/miejsce na ognisko [0,0591]; utwardzone ścieżki/chodniki [0,0578]; punkt gastronomiczny [0,0564]; oczko wodne / fontanna [0,0564]; drzewa i krzewy [0,0446]; stojaki na rowery [0,0341]; Internet bezprzewodowy [0,0328]; monitoring [0,0315]; miejsca zadane [0,0276]. Wybrane i opisane elementy przestrzeni w dalszej części opracowania nazwano wskaźnikami oceny atrakcyjności przestrzeni parkowej i to dla nich opracowano mierniki oceny.

Mierniki oceny opracowano w trójstopniowej skali oceny. Brano pod uwagę występowanie lub brak danego elementu w przestrzeni oraz jego stan techniczny. Dwa punkty przyznawano, jeśli element przestrzeni znajdował się w parku i pozytywnie wpływał na atrakcyjność przestrzeni. Zero punktów przyznawano, jeśli dany element przestrzeni nie występował w parku, niedostatecznie spełniał swoją funkcję lub negatywnie wpływał na atrakcyjność przestrzeni. Rzetelność wyników oceny podniesiono poprzez wprowadzenie wartości pośredniej, czyli oceny jednopunktowej.

CHARAKTERYSTYKA I ZASADY PUNKTACJI WYBRANYCH MIERNIKÓW OCENY ATRAKCYJNOŚCI PRZESTRZENI PARKU IM. PROF. D. WANICA

1. Miernik oceny dostępności i stanu koszy na śmieci – kosze na śmieci występują co 15–20 metrów, w pobliżu ławek, opróżniane regularnie, utrzymane w bardzo dobrym stanie – 2 pkt; kosze na śmieci występują co 20–30 metrów, w pobliżu ławek, opróżniane nieregularnie, utrzymane w dobrym stanie – 1 pkt; kosze na śmieci występują rzadziej niż 30 metrów, opróżniane nieregularnie, utrzymane w złym stanie lub ich brak – 0 pkt.

2. Miernik oceny dostępności i stanu ławek – ławki występują w odległości co 5–10 metrów, utrzymane w bardzo dobrym stanie technicznym, bezpieczne – 2 pkt; ławki występują w odległości co 10–20 metrów, utrzymane w dobrym stanie technicznym, bezpieczne – 1 pkt; ławki występują rzadziej niż co 20 metrów, utrzymane w złym stanie, często zniszczone lub ich brakuje – 0 pkt.

3. Miernik oceny oświetlenia parku – oświetlenie zapewnia możliwość bezpiecznego poruszania się po parku po zmroku, dodatkowo występują iluminacje świetlne – 2 pkt, oświetlenie zapewnia możliwość bezpiecznego poruszania się po parku po zmroku; brak iluminacji świetlnych – 1 pkt; brak oświetlenia lub istniejące oświetlenie jest uszkodzone – 0 pkt.

4. Miernik oceny dostępności i stanu ścieżek rowerowych – ścieżki rowerowe występują w parku, są dobrze oznakowane i prawidłowo wydzielone – 2 pkt; ścieżki rowerowe występują w parku, są nieoznakowane i źle wydzielone – 1 pkt; brak ścieżek rowerowych w parku – 0 pkt.

5. Miernik oceny toalet publicznych – toalety publiczne utrzymane w bardzo dobrym stanie, nieodpłatne – 2 pkt; toalety publiczne utrzymane w dobrym stanie, odpłatne – 1 pkt; brak toalet publicznych lub istniejące toalety są w złym stanie – 0 pkt.

6. Miernik oceny stanu i występowania trawników i kwietników – trawniki i kwietniki utrzymane w bardzo dobrym stanie – 2 pkt; trawniki i kwietniki utrzymane w dobrym stanie – 1 pkt; trawniki i kwietniki utrzymane w złym stanie – 0 pkt.

7. Miernik oceny wydzielonych miejsc na grill lub ognisko – dostępne miejsce na grill lub ognisko utrzymane w czystości, ze stolikami i miejscami do siedzenia – 2 pkt; dostępne miejsce na grill lub ognisko zadbane, brak stolików i miejsc do siedzenia – 1 pkt; brak wydzielonych miejsc na grill lub ognisko – 0 pkt.

8. Miernik oceny występowania utwardzonych ścieżek lub chodników – utwardzone ścieżki i chodniki umożliwiają sprawne poruszanie się po parku, utrzymane w bardzo dobrym stanie – 2 pkt; utwardzone ścieżki i chodniki umożliwiają poruszanie się po parku, utrzymane w dobrym stanie – 1 pkt; utwardzone ścieżki i chodniki uniemożliwiają poruszanie się po parku, utrzymane w złym stanie lub ich brak – 0 pkt.

9. Miernik oceny punktu gastronomicznego – całoroczny punkt gastronomiczny występuje w parku – 2 pkt; sezonowy punkt gastronomiczny występuje w parku – 1 pkt; brak punktu gastronomicznego w parku – 0 pkt.

10. Miernik oceny występowania fontann lub oczek wodnych – fontanny lub oczka wodne utrzymane w bardzo dobrym stanie – 2 pkt; fontanny lub oczka wodne utrzymane w dobrym stanie – 1 pkt; fontanny lub oczka wodne utrzymane w złym stanie lub ich brak – 0 pkt.

11. Miernik oceny występowania i stanu drzew i krzewów – na terenie parku występują różne gatunki drzew / zieleń wysoka i niska utrzymana w bardzo dobrym stanie – 2 pkt; na terenie parku występuje jeden gatunek drzew / zieleń wysoka i niska utrzymana w dobrym stanie – 1 pkt; na terenie parku zieleń wysoka i niska utrzymane w złym stanie – 0 pkt.

12. Miernik oceny występowania stojaków na rowery – stojaki na rowery zlokalizowane w odległości nie większej niż 25 metrów od siebie, zlokalizowane w pobliżu ścieżek rowerowych, utrzymane w bardzo dobrym stanie – 2 pkt; stojaki na rowery zlokalizowane w odległości do 50 metrów od siebie, zlokalizowane w pobliżu ścieżek rowerowych, utrzymane w dobrym stanie – 1 pkt; stojaki w złym stanie technicznym lub ich brak – 0 pkt.

13. Miernik oceny możliwości korzystania z Internetu bezprzewodowego (wi-fi) – bezprzewodowa sieć internetowa dostępna w każdym miejscu parku – 2 pkt; bezprzewodowa sieć internetowa dostępna w wybranych miejscach parku – 1 pkt; bezprzewodowa sieć internetowa niedostępna w parku – 0 pkt.

14. Miernik oceny występowania monitoringu – monitoring występuje w parku i monitorowany jest cały jego obszar – 2 pkt; monitoring występuje tylko w niektórych miejscach parku – 1 pkt; brak monitoringu w parku – 0 pkt.

15. Miernik oceny występowania miejsc zadaszonych – altanki i miejsce z parasolami zlokalizowane w kilku miejscach parku – 2 pkt; altanki i miejsce z parasolami zlokalizowane w jednym miejscu w parku 1 pkt; altanki i miejsce z parasolami nie występują na terenie parku – 0 pkt.

Zasady oceny parku im. prof. D. Wanica

1. Do przeprowadzenia oceny atrakcyjności przestrzeni parkowej proponuje się podział ocenianej przestrzeni na pola podstawowe.

2. Za pole podstawowe proponuje się przyjąć część powierzchni parku wydzieloną alejkami głównymi.

3. W przypadku małej powierzchni wydzielonego pola podstawowego i jednorodnej funkcji pełnionej przez daną powierzchnię proponuje się przyłączenie wydzielonego pola podstawowego do najbliższego i największego pola podstawowego.

4. Ocenę prowadzi się z punktu obserwacyjnego zlokalizowanego w środku geometrycznym pola podstawowego.

5. Do przeprowadzenia oceny proponuje się wykorzystać wskaźniki i ich mierniki, opracowane do celów tej pracy.

6. Dla ułatwienia oceny proponuje się uzupełnić uproszczoną kartę oceny atrakcyjności przestrzeni parkowej zaprezentowaną w tym opracowaniu.

7. Proponuje się wydzielenie 5 klas oceny atrakcyjności. Możliwe jest jednak wydzielenie przez oceniającego mniejszej lub większej liczby klas atrakcyjności przestrzeni parkowej, aby obniżyć lub podwyższyć dokładność prowadzonej oceny.

8. Możliwe jest graficzne przedstawienie wyników oceny w formie wykresów lub w formie szkicu atrakcyjności przestrzeni.

9. Proponuje się przyjąć następujące przedziały klasowe i oznaczenia kolorystyczne:

– klasa I – atrakcyjność przestrzeni parkowej bardzo wysoka – $1,6000 \leq x \leq 2,0000$ – kolor ciemnozielony;

– klasa II – atrakcyjność przestrzeni parkowej wysoka – $1,2000 \leq x < 1,6000$ – kolor jasnozielony;

– klasa III – atrakcyjność przestrzeni parkowej średnia – $0,8000 \leq x < 1,2000$ – kolor żółty;

– klasa IV – atrakcyjność przestrzeni parkowej niska – $0,4000 \leq x < 0,8000$ – kolor pomarańczowy;

– klasa V – atrakcyjność przestrzeni parkowej bardzo niska – $0,0000 \leq x < 0,4000$ – kolor czerwony.

CHARAKTERYSTYKA I OCENA ATRAKCYJNOŚCI OBIEKTU BADAWCZEGO

Park im. prof. D. Wanica zlokalizowany jest w Kortowie. Stanowi połączenie Kortowa I, w którym część wydziałów znajduje się w starych poniemieckich budynkach, z Kortowem II – nowocześniejszą częścią kampusu. Przez obszar parku przebiegają dwie główne alejki – jedna zlokalizowana po wschodniej części parku, przy hali sportowej, druga przebiegająca wzdłuż Jeziora Kortowskiego (na rys. 1 oznaczone kolorem czerwonym). Park użytkowany jest w głównej mierze przez studentów, którzy wykorzystują go jako miejsce odpoczynku.

W celu ułatwienia oceny park podzielono na 9 pól podstawowych, które wydzielono według głównych chodników i alejek przebiegających na jego terenie (rys. 1).

Rys. 1. Podział parku na pola podstawowe

Fig. 1. Distribution of park on basic fields

Źródło: opracowanie własne

Source: own study

Oceniając każde z wydzielonych pól podstawowych parku Kortowskiego należało wypełnić uproszczoną kartę oceny atrakcyjności przestrzeni parkowej, przedstawioną w tabeli 1 i tabeli 2.

Tabela 1. Uproszczona karta oceny atrakcyjności przestrzeni parkowej
 Table 1. Simplified card of estimate of attractiveness of park area

		Pole 1 Field 1		Pole 2 Field 2		Pole 3 Field 3		Pole 4 Field 4		Pole 5 Field 5	
<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	<i>E</i>	<i>F</i>	<i>G</i>	<i>H</i>	<i>I</i>	<i>J</i>	<i>K</i>	<i>L</i>
Numer wskaźnika Number of index	waga weight	wartość miernika value of meter	wartość $B \cdot C$ value $B \cdot C$	wartość miernika value of meter	wartość $B \cdot E$ value $B \cdot E$	wartość miernika value of meter	wartość $B \cdot E$ value $B \cdot G$	wartość miernika value of meter	wartość $B \cdot E$ value $B \cdot I$	wartość miernika value of meter	wartość $B \cdot E$ value $B \cdot K$
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	0,1221	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000
2	0,1195	1	0,1195	0	0,0000	0	0,0000	1	0,1195	1	0,1195
3	0,1077	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000
4	0,1021	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000
5	0,0761	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000
6	0,0722	1	0,0722	1	0,0722	0	0,0000	1	0,0722	2	0,1444
7	0,0591	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000
8	0,0578	1	0,0578	0	0,0000	1	0,0578	1	0,0578	0	0,0000
9	0,0564	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000
10	0,0564	1	0,0564	0	0,0000	1	0,0564	1	0,0564	1	0,0564
11	0,0446	1	0,0446	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000
12	0,0341	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000
13	0,0328	2	0,0656	1	0,0328	1	0,0328	2	0,0656	1	0,0328

cd. tabeli 1
cont. table 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
14	0,0315	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000
15	0,0276	1	0,0276	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000
	Σ1,0000	8	0,4437	2	0,1050	3	0,1470	6	0,3715	5	0,3531
Klasy atrakcyjności Classes of attractiveness		Wartość Value		Kolor Colour		Pole Field		Klasa atrakcyjności Class of attractiveness		Wartość oceny Value of estimate	
I – atrakcyjność bardzo wysoka I – attractiveness high very		1,6000 ≤ x ≤ 2,0000		ciemnozielony darkly green		I		IV		0,4437	
II – atrakcyjność wysoka II – high attractiveness		1,2000 ≤ x < 1,6000		jasnozielony clearly green		II		V		0,1050	
III – atrakcyjność średnia III – average attractiveness		0,8000 ≤ x < 1,2000		żółty yellow		III		V		0,1470	
IV – atrakcyjność niska IV – low attractiveness		0,4000 ≤ x < 0,8000		pomarańczowy orange		IV		V		0,3715	
V – atrakcyjność bardzo niska V – very low attractiveness		0,0000 ≤ x < 0,4000		czerwony red		V		V		0,3531	

Źródło: opracowanie własne (Tomasz Podciborski)

Source: own study (Tomasz Podciborski)

Tabela 2. Uproszczona karta oceny atrakcyjności przestrzeni parkowej
 Table 2. Simplified card of estimate of attractiveness of park area

		Pole 6 Field 6		Pole 7 Field 7		Pole 8 Field 8		Pole 9 Field 9	
<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	<i>E</i>	<i>F</i>	<i>G</i>	<i>H</i>	<i>I</i>	<i>J</i>
Numer wskaznika Number of index	waga weight	wartość miernika value of meter	wartość $B \cdot C$ value $B \cdot C$	wartość miernika value of meter	wartość $B \cdot E$ value $B \cdot E$	wartość miernika value of meter	wartość $B \cdot E$ value $B \cdot G$	wartość miernika value of meter	wartość $B \cdot E$ value $B \cdot I$
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	0,1221	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000
2	0,1195	1	0,1195	1	0,1195	0	0,0000	0	0,0000
3	0,1077	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000
4	0,1021	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000
5	0,0761	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000
6	0,0722	0	0,0000	1	0,0722	1	0,0722	0	0,0000
7	0,0591	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000
8	0,0578	1	0,0578	2	0,1156	1	0,0578	0	0,0000
9	0,0564	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000
10	0,0564	1	0,0564	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000
11	0,0446	0	0,0000	1	0,0446	0	0,0000	0	0,0000
12	0,0341	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000
13	0,0328	1	0,0328	2	0,0656	2	0,0656	1	0,0328

cd. tabeli 2
cont. table 2

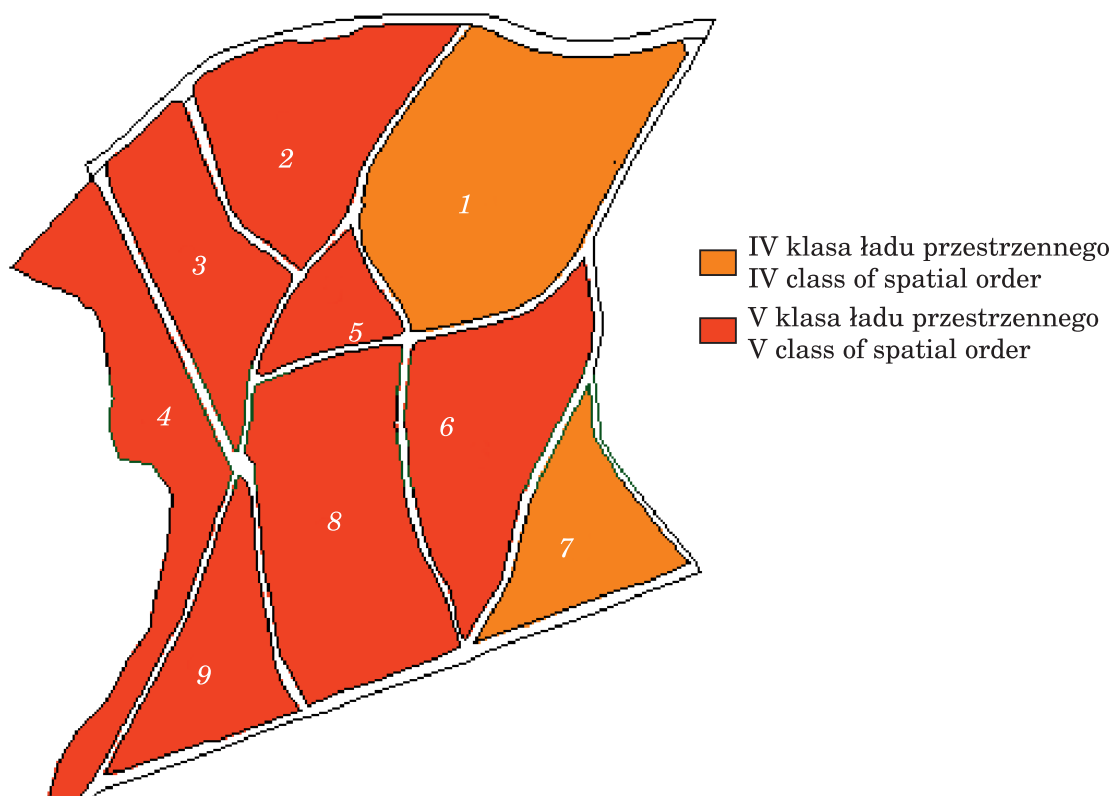
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
14	0,0315	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000
15	0,0276	1	0,0276	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000
	Σ1,0000	5	0,2941	7	0,4175	4	0,1956	1	0,0328
Klasy atrakcyjności Lasses of attractiveness		Wartość Value		Kolor Colour	Pole Field	Klasa atrakcyjności Class of attractiveness		Wartość oceny Value of estimate	
I – atrakcyjność bardzo wysoka I – attractiveness high very		1,6000 ≤ x ≤ 2,0000		ciemnozielony darkly green	VI	0,2941		V	
II – atrakcyjność wysoka II – high attractiveness		1,2000 ≤ x < 1,6000		jasnozielony clearly green	VII	0,4175		IV	
III – atrakcyjność średnia III – average attractiveness		0,8000 ≤ x < 1,2000		żółty yellow	VIII	0,1956		V	
IV – atrakcyjność niska IV – low attractiveness		0,4000 ≤ x < 0,8000		pomarańczowy orange	IX	0,0328		V	
V – atrakcyjność bardzo niska V – very low attractiveness		0,0000 ≤ x < 0,4000		czerwony red					

Źródło: opracowanie własne (Tomasz Podciborski)

Source: own study (Tomasz Podciborski)

Ocenę atrakcyjności przestrzeni parku prof. D. Wanica przeprowadzono 3 maja 2013 r. Punkty przyznane za stan elementów przestrzeni (wskaźniki oceny) należało przemnożyć przez wagi przyznane do poszczególnych elementów przestrzeni.

Według przyznanej liczby punktów należało określić klasę atrakcyjności przestrzeni parkowej dla każdego z ocenianych obszarów oddzielnie. Dla parku prof. D. Wanica przyznawano tylko dwie najniższe klasy spośród pięciu wyróżnionych klas atrakcyjności przestrzeni parkowej. Wartości liczbowe zawiera tabela 1 i tabela 2, natomiast graficzną interpretację wyników przedstawiono na rysunku 2.

Rys. 2. Graficzne przedstawienie wyników oceny – szkic atrakcyjności przestrzeni

Fig. 2. Graphic presentation of result of estimate – sketch of attractiveness of area

Źródło: opracowanie własne

Source: own study

PODSUMOWANIE

Integralną częścią struktury przestrzennej miasteczka akademickiego Kortowo są tereny zieleni, ze szczególnym uwzględnieniem parku prof. D. Wanica. Przestrzeń parkowa w Kortowie powinna pełnić funkcję rekreacyjno-kulturową jako miejsce spotkań rzeszy studentów. Teren ten powinien stanowić miejsce rekreacji, organizacji imprez masowych i innych przejawów aktywności społeczności uniwersyteckiej. Fakt ten był motywacją do przeprowadzenia oceny atrakcyjności parku im. prof. D. Wanica w Olsztynie.

W oparciu o analizę literatury, przeprowadzone badania ankietowe oraz analizy własne opracowano metody oceny atrakcyjności przestrzeni parkowej ze szczególnym uwzględnieniem

potrzeb jej użytkowników, a następnie przeprowadzono ocenę atrakcyjności parku im. prof. D. Wanica. W oparciu o wyniki badań sformułowano następujące wnioski:

- poziom atrakcyjności przestrzeni parkowej oceniono jako niski dla 2 pól podstawowych i bardzo niski dla pozostałych 7 ocenianych pól podstawowych;
- ze względu na niskie wyniki oceny oceniana przestrzeń parkowa powinna być poddana pracom rewitalizacyjnym w celu podniesienia jej atrakcyjności;
- zwracając szczególną uwagę na potrzeby użytkowników parku im. prof. D. Wanica, należy wprowadzić następujące elementy zagospodarowania: kosze na śmieci, latarnie i iluminacje świetlne, ścieżki rowerowe, toalety publiczne, wydzielone miejsca na grill lub ognisko, punkt gastronomiczny, stojaki na rowery, monitoring.

PIŚMIENNICTWO

- Borcz Z., 2000. Elementy projektowania zieleni. Wydawnictwo Akademii Rolniczej we Wrocławiu, Wrocław.
- Dymicka M., 2013. Przestrzeń publiczna a przemiany miasta. Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa.
- Encyklopedia popularna PWN, 1982. PWN, Warszawa.
- Kwaśniewski A., 2005. Tereny zielone miast. Materiały dydaktyczne niepublikowane. Politechnika Wrocławska, Wrocław.
- Lis A., 2005. Struktura podłoża motywacyjnego zachowań użytkowników parków miejskich. Wyd. AXA, Wrocław.
- Majdecki L., 2007. Historia ogrodów. PWN, Warszawa.
- Problemy kształtowania przestrzeni publicznych, 2010. Red. J. Pęczek. Wydawnictwo Urbanista, Gdańsk.
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Dz.U. 2003 nr 80 poz. 717.
- Wysocki M., 2009. Dostępna przestrzeń publiczna. Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego, Kraków.

THE ASSESSMENT OF THE ATTRACTIVENESS OF THE PARK IM. PROF. WANICA IN OLSZTYN

Abstract. The main aim of this article was to carry out the assessment of the attractiveness of the space of the Park of Prof. Wanica in Olsztyn using indicators and measures of attractiveness, created for this study. The main aim was reached by the realization of detailed aims within the framework of which: the notion of a city park in the aspect of the public space was defined; indicators, measures and rules of the assessment were also worked out. The selection of evaluated elements of the space was made based on findings of inquiry carried out among users of the analyzed park space. For the purpose of the simplification of the assessment of the park, it was divided on 9 basic fields.

Key words: the public space, the city park, the attractiveness of the park space

Zaakceptowano do druku – Accepted for print: 28.12.2013